

А. Макух, Р. Сенькусь

Вінніпег

ВІННІПЕГ (Winnipeg) – місто в Канаді, столиця провінції Манітоба. Знаходиться у місці злиття Червоної Ріки і р. Ассінібойн, за 65 км на Пд. від оз. Вінніпег (мовою аборигенів – «каламутна вода»). Насел. 661,7 тис. осіб (2001), з них 102 635 укр. походження (15,5 %). Засн. 1738 як форт, 1874 отримав статус міста. Після прокладення 1885 Канад. тихоокеан. залізниці В. згодом став одним із найбільших центрів торгівлі пшеницею в Пн. Америці. У місті є міжнар. аеропорт, Манітоб. (1877) та Вінніпез. (1947) університети, Столітній і Театр. центри, Музей людини й природи. Щорічно проводяться 2 найбільші канад. фестивалі етніч. культури. До 2-ї світової війни В. був гол. центром укр. життя в Канаді. Перша організована група іммігрантів з України (27 сімей із Тернопільщини) прибула до В. 1896 і сформувала поселення під назвою «Русь» у пд. частині міста. 1899–1901 побудовано першу укр. греко-католич. церкву (під керівництвом о. І. Поливка), від 1904 при ній діяла укр. школа. 1899 у В. постало перше укр. культурне об'єдн. в Канаді – Товариство шевченків. читань (засн. [К. Генік-Березовський](#)); виходили перші укр. газети в Канаді – «Канадійський фармер» (1903–81), пресвітеріан. «Ранок» (1905–20), соціаліст. «Червоний прапор» (1907–08), «Робочий народ» (1909–18), католич. «Канадійський русин» (1911–19) та «Канадійський українець» (1919–31), методист. «Канадієць» (1912–20), прокатолич. «Канада» (1913–15), прокомуніст. «Українські робітничі вісті» (1919–37), протестант. «Канадійський ранок» (1920–61), «Український голос» (від 1910), гетьман. «Канадійська Січ» (1928–30) та ін. Також діяли Укр. нар. дім, Укр. робітн.-фермер. дім, Укр.-канад. громадян. комітет, Укр. нац. об'єднання та ін. Найвпливовіша укр. громад. організація у Канаді – Комітет українців Канади (нині Конгрес українців Канади) – створ. 1940. Спочатку українці у В. проживали переважно в багатонац. пн. р-нах міста. Станом на 1939 більшість з них були задіяні у дрібній торгівлі, сфері послуг, виробництві, транспорт. сфері, освіті і юриспруденції. 1943 засн. Укр. клуб професіоналів і підприємців. Від 1940-х рр. українці складають більше 10 % населення В. Темпи зростання кількості українців у В.: 3600 (1911; 2,6 % насел. В.), 7000 (1921), 21 459 (1931; друга за чисельністю етнічна група у В. – 8,5 %), 28 162 (1941), 41 997 (1951), 53 918 (1961), 64 305 (1971), 79 350 (1981), 83 565 (1988) осіб. У В. проходять з'їзди КУК, до якого належать усі укр.-канад. некомуніст. громад. організації; діють архієпархія з осідком митрополита УГКЦ в Канаді, укр. культ.-осв. центр «Осередок», семінарія УПЦ в Канаді – Колегія св. Андрія, Центр укр.-канад. студій, УВАН у Канаді, Фундація ім. Т. Шевченка, хор ім.

О. Кошиця, танц. ансамбль «Русалка» та фундація «Освіта»; 15 укр. катол. і 4 православні церкви. 9 липня 1961 у В. біля будинку провінц. законодав. асамблеї, за присутності прем'єр-міністра Канади Дж. Діфенбейкера відкрито пам'ятник Т. Шевченкові. Є також монумент пам'яті жертв голодомору 1932– 33 (1984). Від 1979 у низці початк. шкіл В. запроваджено двомовну укр.-англ. програму навчання. У Манітоб. університеті викладають укр. мову, літературу й історію.

Фотоілюстрації



Бібліографічний опис:

Віннігер / А. Макух, Р. Сенькусь// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-34666>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).